

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Anny Elexovej a JUDr. Jany Zemkovej, PhD. v právnej veci žalobcu **Mgr. M. P.**, bytom v K., *zastúpeného advokátkou JUDr. E. K., AK so sídlom v B.*, proti žalovanému **Ústavný súd Slovenskej republiky**, so sídlom v Košiciach, Hlavná č. 110, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. Spr 731/08 zo dňa 14.augusta 2008, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 6 S 114/2008-36 zo dňa 12.marca 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S 114/2008-36 zo dňa 12. marca 2009 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom č.k. 6S 114/2008-36 zo dňa 12. marca 2009 podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol žalobu žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. Spr 731/08 zo dňa 14.augusta 2008, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie vedúcej kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky (prvostupňového správneho orgánu) č. Spr 653/08 zo dňa 23. júla 2008. Rozhodnutím Vedúcej kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. Spr 653/08 (Inf 92/08) zo dňa 23.júla 2008 bolo žalobcovi oznámené, že ústavný súd na neverejnom zasadnutí pléna dňa 26.septembra 2007 uznesením rozhodol, že sudca

ústavného súdu P. B. nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sp. zn. PL. ÚS 12/01; samotné uznesenie sprístupnené nebolo s odkazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o slobodnom prístupe k informáciám), § 34 a § 79 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o ústavnom súde), § 28 zákona č. 114/1993 Z.z. Spravovacieho a rokovacieho poriadku Ústavného súdu Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len Spravovací poriadok ústavného súdu).

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácií, ak sa týkajú rozhodovacej činnosti súdu okrem informácie o rozhodnutí alebo o výsledku konania, ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy ako napríklad zákon o ústavnom súde. Medzi zákonom o slobodnom prístupe k informáciám a zákonom o ústavnom súde je vzťah všeobecný – osobitný právny predpis, kde všeobecným právnym predpisom je zákon o slobodnom prístupe k informáciám a osobitným právnym predpisom je zákon o ústavnom súde. Na základe toho sa uplatní zásada *lex specialis derogat legi generali*. Krajský súd uviedol, že nie je možné sprístupnenie akéhokoľvek rozhodnutia súdu v plnom znení (výrok, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku), čo vyplýva z už samotného znenia ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Rozhodnutie o nevyhlásení sudcu z výkonu sudcovskej funkcie nie je rozhodnutím v merite veci, je procesným rozhodnutím, a preto bolo podľa názoru krajského súdu postačujúce poskytnutie informácie žalobcovi v takom rozsahu, ako ju poskytol žalovaný listom zo dňa 23. júla 2008.

Krajský súd uviedol, že doručovanie rozhodnutí ústavného súdu konkrétnym subjektom je upravené v 34 zákona o ústavnom súde, § 28 Spravovacieho poriadku ústavného súdu a § 45 a § 50 Občianskeho súdneho poriadku, v ktorých je taxatívne uvedený okruh osôb, ktorým sa má rozhodnutie doručiť. Žalobca do takto vymedzeného okruhu účastníkov nepatrí, a preto nie je možné jeho žiadosti o doručenie žiadaného uznesenia ústavného súdu vyhovieť. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám neobsahuje výslovný a všeobecný zákaz sprístupňovať informácie o rozhodnutiach. Definíciu pojmu „informácia“ neobsahuje ani sám zákon o slobodnom prístupe k informáciám. Obsah pojmu „rozhodnutie“ je definovaný v procesných kódexoch, podľa ktorých má rozhodnutie obsahovať výrok, odôvodnenie pokiaľ je zákonom predpísané (§ 25 ods. 4 Spravovacieho poriadku ústavného súdu).

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť, rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie; uplatnil si náhradu trov konania. Poukázal na ustanovenie § 5 zákona o slobodnom prístupe k informáciám (povinné zverejňovanie informácií), ktoré žiadnym spôsobom neobmedzuje a nelimituje sprístupňovanie ďalších

informácií na žiadosť. Rovnako z ustanovenia § 31 Spravovacieho poriadku ústavného súdu (rozhodnutia ústavného súdu sa sprístupňujú prostredníctvom internetu a uverejňujú sa v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky) nevyplýva obmedzenie prístupu k rozhodnutiam ústavného súdu, prípadne sprístupňovanie iným spôsobom. Podľa názoru žalobcu žalovaný nepostupoval v súlade so Spravovacím poriadkom ústavného súdu a svojvoľne rozhodol, že rozhodnutie požadované žalobcom nebude sprístupnené prostredníctvom internetu.

Žalobca poukázal na rozdiel medzi doručovaním rozhodnutia účastníkom konania a sprístupňovaním rozhodnutí na žiadosť v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Doručovanie rozhodnutia je upravené v Občianskom súdnom poriadku, zákone o ústavnom súde, Spravovacom poriadku ústavného súdu, zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Pri doručovaní sa rozhodnutie doručuje účastníkom v zákonom stanovenej lehote, sú s ním spájané procesnoprávne aj hmotnoprávne dôsledky (podanie opravného prostriedku a pod.) a rozhodnutie nie je anonymizované a obsahuje informácie, ktoré by boli za iných okolností považované za utajované skutočnosti. Na druhej strane sprístupňovanie informácií na žiadosť je charakteristické tým, že sa rozhodnutia sprístupňujú iným subjektom ako účastníkom konania na základe osobitnej žiadosti (zákon o slobodnom prístupe k informáciám); sprístupnené rozhodnutie neobsahuje informácie, ktoré sa v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám považujú za utajované skutočnosti (osobné údaje a pod.), so sprístupnením rozhodnutia na žiadosť zákon nespája žiadne ďalšie dôsledky. Keďže zákon o ústavnom súde, Spravovací poriadok ústavného súdu, Občiansky súdny poriadok ani iný predpis výslovne nevylučujú sprístupňovanie rozhodnutí ústavného súdu na žiadosť predloženú v súlade so zákonom o slobodnom prístupe k informáciám, nie je možné dovodiť z ustanovení o doručovaní rozhodnutí, že sa tieto nesprístupňujú iným osobám. Navyše, žalovaný na žiadosť žalobcu sprístupnil výrok požadovaného rozhodnutia, avšak bez jeho odôvodnenia. Prvostupňový súd svojvoľne reštriktívne interpretoval ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám, čím postupoval v rozpore s interpretačným pravidlom definovaným v čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a zasiahol tak do práva žalobcu na informácie garantovaného Ústavou Slovenskej republiky (čl. 26) a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 10). Poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Társaság a Szabadságjogokért vs. Maďarsko (sťažnosť č. 37374/05) zo dňa 14. apríla 2009.

Žalobca pripomenul, že žiadal informáciu, ktorá sa bezprostredne týkala neustrannosti a nezávislosti rozhodovania Ústavného súdu Slovenskej republiky. Žiadal rozhodnutie, ktorým plénum ústavného súdu nevyhlásilo JUDr. P. B. z konania o súlade niektorých ustanovení zákona č. 73/1986 Zb. o umelom prerušení tehotenstva a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 74/1986 Zb. s určitými ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky (vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 12/01). JUDr. P. B. v čase, kedy bol predkladaný návrh na začatie konania o súlade predpisov, nebol sudcom Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale bol poslancom Národnej rady Slovenskej republiky a jedným

z predkladateľov vo veci, o ktorej mal neskôr rozhodovať ako člen pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Z hľadiska postavenia súdov ako povinných osôb podľa zákona o slobode informácií je potrebné podľa názoru žalovaného rozlišovať poskytovanie informácií:

- o rozhodovacej činnosti,
- o rozhodnutí a výsledku konania – pojem „informácia o rozhodnutí alebo o výsledku konania“ sa nevzťahuje na akýkoľvek dokument, ale len na informáciu o merite veci; poskytovanie akýchkoľvek iných informácií, ktoré sa týkajú rozhodovacej činnosti, je vylúčené,
- o iných skutočnostiach – napríklad informácie o nakladaní s majetkom štátu, o organizačnej štruktúre, o právomoci, o predpisoch, pokynoch, inštrukciách, sadzobníku správnych poplatkov a pod., ktorých zverejňovanie podlieha právnej úprave zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Rozhodnutie pléna o nevylúčení sudcu z konania je rozhodnutím procesnej povahy, ktoré ako také jednoznačne tvorí súčasť rozhodovacej činnosti súdu. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám je potrebné vzhľadom na zákon o ústavnom súde považovať za lex generalis. Právo na prístup k súdnemu spisu má výlučne účastník konania alebo jeho právny zástupca. Iným osobám môže byť takýto postup umožnený len so súhlasom predsedu senátu za podmienky, že sú pre to vážne dôvody a súčasne oprávnené záujmy účastníkov tým nemôžu byť dotknuté. Žalovaný poukázal na to, že žalobca v žalobe neuvádzal, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1 SŽ-o-KS 132/2004, publikované v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. R 67/2005). V týchto konaniach sa striktne dodržiava koncentračná zásada.

Žalovaný má za to, že široko vykladané právo na prístup k informáciám, ako ho prezentuje žalobca, by pre súdy znamenalo, že tretia osoba, bez toho aby bola účastníkom konania by mala mať právo v akejkolvek súdnej veci domáhať sa vydania kópií dokumentov zo súdneho spisu. Takýto rozširujúci výklad nezohľadňuje systematiku právneho poriadku a je v rozpore so znením § 11 zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku s ohľadom na to, že išlo o posúdenie správnosti aplikácie hmotnoprávneho predpisu (§ 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám) na predmetnú právnu veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Varela Assalino proti Portugalsku z 25. apríla 2002 č. sťažnosti 64336/01).

V predmetnej právnej veci, ktorá sa týka prístupu k informáciám podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, je spornou otázkou výkladu a následnej aplikácie ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ citovaného zákona na zverejnenie rozhodnutia žalovaného o námietke zaujatosti.

Právo na informácie spolu so slobodou prejavu sú ústavnými právami každého subjektu garantovanými Ústavou Slovenskej republiky, Listinou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť len zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Výkladovým pravidlom pri obmedzovaní základných práv a slobôd je ustanovenie čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. Rozsah obmedzení základných práv a slobôd je potrebné vykladať reštriktívne.

Zákon o slobodnom prístupe k informáciám v podrobnostiach upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám (§ 1). Obmedzenia práva na slobodný prístup k informáciám sú upravené v ustanoveniach § 8 až § 13 tohto zákona, pričom odvolací súd sa bude zaoberať obmedzením na prístup k informáciám podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ktoré je v predmetnej veci sporné.

V zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v trestnom konaní podľa osobitných predpisov okrem informácie o rozhodnutí alebo o výsledku konania, ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy (ktorými sú napríklad Trestný poriadok, Občiansky súdny poriadok, zákon č. 335/1991 Zb., zákon o ústavnom súde).

Rozhodovacou činnosťou súdu je potrebné v širšom slova zmysle rozumieť kompetenciu súdnych orgánov konať a rozhodovať v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, v správnom súdnictve o preskúmaní zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosti rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon (čl. 142 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky), rovnako aj kompetenciu ústavného súdu rozhodovať vo veciach podľa čl. 125, čl. 125a, čl. 125b, čl. 126, čl. 127, čl. 127a, čl. 128, čl. 129 Ústavy Slovenskej republiky. V užšom slova zmysle sa rozhodovacou činnosťou súdu rozumie konanie a rozhodovanie súdu v konkrétnej právnej veci, t.j. od začatia konania (na základe návrhu alebo bez návrhu), cez jednotlivé procesné úkony, procesné čiastkové rozhodnutia, až po rozhodnutie vo veci samej. Pôjde najmä o procesné pravidlá vedenia konania (procesné úkony alebo procesné rozhodnutia, vydané v priebehu súdneho konania, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej) a rozhodnutia súdu v konkrétnej právnej veci. Za uvedené procesné úkony alebo procesné rozhodnutia možno

považovať napríklad ustanovenie tlmočníka, znalca, opatrovníka, rozhodnutie o námietke zaujatosti, ktorých spoločným znakom je, že nejde o rozhodnutia konečné, ale po ich vydaní konanie pred súdom pokračuje.

Právo na informácie je limitované požiadavkou nezasahovať do vlastnej rozhodovacej činnosti súdu v priebehu konania (do procesu v jeho priebehu, ako aj vstup do vlastného rozhodovania – porada senátu), a to v záujme objektivity a nestrannosti posudzovanej konkrétnej právnej veci, a tiež je limitované nevyhnutnými opatreniami na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejnej bezpečnosti, verejného zdravia a mravnosti, územnej celistvosti a pod. Na druhej strane však samotné pojednávanie vo veci samej je verejné (okrem výnimiek stanovených zákonom) ako aj vyhlásenie rozsudku, prípadne nálezu.

Rozhodnutie o námietke zaujatosti je svojou povahou procesným (čiastkovým) rozhodnutím vydaným v priebehu súdneho konania, po vydaní ktorého bude súdne konanie vo veci samej pokračovať; je rozhodnutím nevyhnutným pre samotné rozhodnutie vo veci samej, (zloženie príslušného senátu alebo pléna súdu s nadväznosťou na 48 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Iná situácia je v prípade rozhodnutí vo veci samej, t.j. konečných rozhodnutí súdu v danej veci (či už meritórnych alebo procesných rozhodnutí, ktorými sa konanie pred súdom končí). S prihliadnutím na skutočnosť, že pojednávanie súdu vo veci samej ako aj vyhlásenie rozsudku, prípadne nálezu, je verejné, nie je daný dôvod na obmedzenie prístupu k týmto rozhodnutiam vo veci samej za podmienky, že nebudú obsahovať osobné údaje chránené zákonom č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov. Napokon s touto požiadavkou aj korešponduje ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám ako aj § 31 Spravovacieho poriadku ústavného súdu. Z logického a systematického výkladu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám vyplýva, že pojmom „informácie o rozhodnutí“ sa rozumie informácie o rozhodnutí vo veci samej a nie čiastkové procesné rozhodnutia vydané v priebehu procesu, ktorých vydaním sa konanie nekončí, ale práve naopak pokračuje ďalej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že žiadateľ o informácie nemá právo na sprístupnenie akejkoľvek informácie (čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). V predmetnej právnej veci nezverejnenie rozhodnutia o námietke zaujatosti zo dňa 26. septembra 2007 vrátane odôvodnenia a poučenia o opravnom prostriedku nepredstavuje negatívny zásah do práva žalobcu na informácie, pretože zodpovedá zákonným obmedzeniam uvedeným v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Žalobcovi bola poskytnutá požadovaná informácia, aj keď v inej forme, akú žiadal, a v takom rozsahu, v akom to zákon o slobodnom prístupe k informáciám dovoľuje. Rozhodnutie žalovaného vo veci samej, t.j. nález č.k. PL. ÚS 12/01-297 zo dňa 4. decembra 2007, je zverejnené na internetovej stránke Ústavného súdu Slovenskej republiky v súlade s § 31 ods. 1 Spravovacieho poriadku ústavného súdu.

Žalobcom citovaný rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Társaság a Szabadságjogokért proti Maďarsku zo dňa 14. apríla 2009 (č. sťažnosti 37374/05) sa týka zverejnenia návrhu na začatie konania pred Ústavným súdom Maďarska vo veci preskúmania ústavnosti niektorých ustanovení novely Trestného zákona, ktoré Európsky súd pre ľudské práva považoval za informáciu vo verejnom záujme. V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že žalovaný je povinný podľa § 5 ods. 8 zákona o slobodnom prístupe k informáciám zverejniť návrhy na začatie konania podľa čl. 125 až 126 a čl. 127a až 129 Ústavy Slovenskej republiky.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že žalovaný nepochybil, keď žalobcovi poskytol informáciu o rozhodnutí o námietke zaujatosti v takej forme, ako uviedol v prvostupňovom správnom rozhodnutí. Krajský súd v Košiciach správne vyhodnotil skutkový stav a aplikoval naň príslušné ustanovenia zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Na základe uvedeného Najvyšších súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 6 S 114/208-36 zo dňa 12.marca 2009 ako vecne správny potvrdil (§ 250ja ods. 3 posledná veta, § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 246c ods.1 O.s.p v spojení § 224 ods. 1 O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p., keď neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 8. októbra 2009

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková